

Returadresse: HR og Stakeholder Relations, Teglholmegade 1, 0900 København C,

Transportministeriet
Frederiksholms Kanal 27F
1220 København K

Høringssvaret er sendt pr. mail til mlo@trm.dk samt lou@vd.dk.

8. august 2014
4569-27040
Daeha/henso

Høringssvar over udkast til forslag til lov om offentlige veje

Det er positivt, at lovforslaget sigter mod en modernisering af lovgivningen på vejområdet og TDC anerkender hensigten om forenkling og tydeliggørelse af lovgivningen, idet det kan bidrage til administrative lettelser for både myndigheder og øvrige interessenter.

TDC finder dog forslaget stærkt problematisk på følgende punkter:

- *Forslaget vil markant forskubbe balancen mellem vejmyndighed og erhvervslivet/ledningsejerne til ugunst for sidstnævnte.*
- *Vejmyndigheden kan udstede bod ved forsinkelse af anlægsarbejder.*
- *Forslaget udvider de tilfælde, hvor ledningsejeren skal betale for ledningsomlægninger i vejareal, så det omfatter ethvert tænkeligt tilfælde.*
- *Vejmyndigheden får mulighed for at bestemme, hvordan et ledningsarbejde skal tilrettelægges, hvis der er uenighed mellem parterne herom.*
- *Vejmyndigheden kan udføre ledningsarbejdet på ledningsejeren regning, hvis vilkår i en gravetilladelse ikke overholdes, eller hvis ledningsarbejdet, som bestemt af vejmyndigheden, ikke udføres af ledningsejeren.*
- *Vejmyndigheden kan opkræve gebyr for behandling af graveansøgninger.*

Forslaget vil med andre ord skærpe de bestemmelser (§ 75, §§ 86-88 samt § 134 stk. 2), der vedrører ledningernes tilstedeværelse i vejarealer. Lovforslaget forskubber dermed balancen mellem vejmyndigheder og ledningsejere.

TDC A/S
Teglholmegade 1
0900 København C
Tlf. 80 80 80 80

HR og Stakeholder Relations
Teglholmegade 1
0900 København C

Internet:
www.tdc.dk

Samtidig øges omkostningsbyrderne til ugunst for erhvervslivet/lednings-ejerne. Det vil reducere mulighederne for, at realisere de udbredte politiske ønsker og målsætninger om øget udrulning af infrastruktur til alle former for elektronisk kommunikation, hvilket blandt andet er udtrykt i målsætningen om 100 Mbit/s til alle senest i 2020. Den danske telebranche investerer tæt på 6 mia. kr. om året i digital infrastruktur i Danmark. Fra 2007-2011 brugte telebranchen godt 40 mia. kr. på digital infrastruktur. Til sammenligning brugte stat og kommuner godt 33 mia. kr. på veje i samme periode.

Særligt om § 134 om Gebyrer m.v.

§ 134 stk. 2 giver vejmyndighederne hjemmel til at opkræve gebyrer for behandling af graveansøgninger, jf. § 75.

Det har hidtidigt ikke være praksis, og det er fastslået i Højesteretsafgørelse (UfR.2003.841.H), at der på baggrund af gældende lovgivning ikke kan opkræves en engangsafgift for kommunens udgift i relation til etablering af en ledning i jorden.

§ 134 stk. 2 medfører således en markant ændring, som hverken er gældende ret eller funderet i retspraksis. Omkostningen til behandling af graveansøgninger bør efter TDC's opfattelse anses for en naturlig del af den opgave, som påhviler vejmyndigheden som ansvarlig for de offentlige veje.

Særligt om Lovforslagets bemærkninger

Det sammenfattende skema under pkt. 10 på side 21 er ikke retvisende i forhold til afsnittene om hhv. "Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet" samt "Administrative konsekvenser for erhvervslivet".

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet:

Såfremt lovforslaget vedtages i sin nuværende udformning må der som følge af de foreslåede skærper, **forventes øgede omkostninger for erhvervslivet/ledningsejerne i et meget betydeligt omfang.**

Eksempelvis indgav TDC koncernen 51.000 graverelaterede anmeldelser og ansøgninger i 2011 og et gebyr på eksempelvis 800 – 1000,- for myndighedernes behandling, vil medføre et betydeligt tocifret millionbeløb om året.

Øgede omkostninger for TDC til gebyrer betyder alt andet lige færre midler til TDC's investeringer i teleinfrastrukturen.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet:

Det angives i teksten, at forslaget ingen administrative konsekvenser har for erhvervslivet. TDC forventer et betydeligt og øget antal tvister mellem ledningsejere og vejmyndigheder, hvilket vil medføre administrative konsekvenser – for både myndigheder og erhvervsliv.

Eksempelvis må forventes mange tvister om, hvornår der er grundlag for at pålægge bod efter § 75 stk. 5, ligesom det kan give anledning til uenigheder i vidt omfang om både begrundelse og betalingens størrelse, når vejmyndigheden iværksætter foranstaltninger på ledningsejerens regning.

Bemærkninger til lovforslagets øvrige bestemmelser

§ 75 Opgravning mv.

Ifølge § 75 stk. 1, 2. pkt. skal indehaveren af en gravetilladelse tåle, at vejmyndigheden giver andre ledningsejere tilladelse til at udnytte samme opgravning for det i tilladelsen fastsatte tidsrum. TDC er tilhænger af samgravning, hvilket allerede i dag er udbredt i telebranchen. Det bør dog tilføjes i bemærkningerne, at andres adgang til opgravningen, ikke må forsinke indehaverens arbejder på stedet, eller på anden måde påføre indehaveren omkostninger eller ulemper.

Ligeledes bør det tilføjes, at adgangen kun gælder, hvis der er tale om samme ledningstype, idet samgravning på tværs af ledningstyper både praktisk og lovgivningsmæssigt er kompliceret. Eksempelvis kan nævnes, at TDC i videst mulig omfang etablerer ledninger i henhold til Dansk Standard 475, hvor det tilstræbes, at muligheden for sammenlægning af flere ledningstyper i fællesgrav udnyttes. TDC etablerer langt de fleste af sine ledninger i fortovsarealer, hvilket giver en hurtigere etableringstid og bedre afstand til andre større ledningsanlæg, som etableres i vejarealerne.

Endvidere skal respektafstand til eksisterende eller fremtidige ledninger sikres, hvilket ved samgravning kan være praktisk kompliceret, hvis der er for stor respektafstand mellem de forskellige ledningstyper. Det gælder bl.a. for naturgasledninger, at Arbejdstilsynets og Sikkerhedsstyrelsens bestemmelser om respektafstand overholdes, hvilket også kan være lovgivningsmæssigt kompliceret.

Efter TDC's opfattelse er der ikke lovgrundlag for, at en vejmyndighed kan etablere infrastrukturanlæg til senere brug. Efter TDC's opfattelse åbner Kommunalfuldmagten ikke mulighed for "handel med tomrør". Sker det alli-

gevel mod forventning, må det fordres, at disse tomme trækrør stilles til rådighed for ledningsejere uden betaling, da loven ikke hjemler betaling herfor.

§ 75 stk. 3 og 4 om gravearbejder tæt på vejareal, hvor TDC vil opfordre til, at teksten ændres så der kun stilles krav om anmeldelsespligt, som det kendes visse steder indenfor byggelovgivningen, frem for egentligt ansøgning.

Endvidere bør det tilføjes, at henvendelse til vejmyndighederne kun er påkrævet, såfremt det påtænkte gravearbejde medfører risiko for beskadigelse af vejarealet, bygninger eller andre ledningsanlæg. I mange tilfælde gennemføres gravearbejdet uden nogen form for kontakt med vejareal, bygninger eller andre ledningsanlæg og den administrative behandling af ansøgninger i disse tilfælde, hos både ledningsejere og vejmyndigheder, er unødvendig og vil let forsinke arbejdet unødigt.

Til § 75 stk. 5 bemærkes, at det er hensigtsmæssigt med en kodificering af det forvaltningsretlige princip om, at der kan fastsættes saglige vilkår for en gravetilladelse. Idet der er tale om en ny bestemmelse, skærpes behovet for uddybende præciseringer i bemærkningerne, hvor det må forventes, at såvel myndigheder som ledningsejere vil søge støtte ved fortolkningstvivl.

Det fremgår af bemærkningerne, at den nærmere fastsættelse af vilkår skal ske ved en konkret afvejning mellem hensynet til færdslen på vejen, hensynet til at beskytte vejen og vejmyndighedens investeringer, hensynet til fremføring af infrastruktur, herunder ledningsejernes behov for at tilse og vedligeholde sine ledninger, og hensynet til vejens øvrige naboer. TDC opfordrer til, at der indføres et hensyn til ledningsejernes behov for at *udbygge* og *omlægge* deres infrastruktur.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at der efter § 75 stk. 5 kan fastsættes vilkår for gravetilladelser, der skal tjene som incitament til rettidig færdiggørelse af projekterne. Konkret nævnes, at der kan fastsættes vilkår om bod, og der angives en takst på årsdøgnstrafikken på den berørte strækning ganget med mellem 1-20 kr. ugentligt.

Der er tale om et særdeles byrdefuldt vilkår, der må antages at ville give anledning til hyppige tvister mellem vejmyndigheder og ledningsejere, idet der kan foreligge modstridende årsager til den indtrådte forsinkelse, hvorefter ansvaret herfor kan være vanskeligt at placere. På baggrund heraf må bestemmelsen, bevismæssigt, forventes vanskelig at håndtere i praksis.

Ledningsarbejder er ofte meget komplicerede, ligesom uforudsete omstændigheder kan indtræde, hvilket tidligere er set for såvel offentlige som private aktører. I den forbindelse er det meget væsentligt, at der ved fastsættelse af frister foretages grundige vurderinger af, hvad der er realistisk – også henset til eventuelle andre arbejder i området, der kan have indvirkning på ansøgerens ledningsarbejder.

En konsekvens af forslaget om hjemmel til fastsættelse af bod kan desuden være, at ledningsejerne vil arbejde for længere perioder for gravetilladelsesnes gyldighed, end behovet umiddelbart tilsiger.

TDC opfordrer principalt til, at bestemmelsen om bod udgår. Alternativt kan det tilføjes bemærkningerne om bod, at det er en forudsætning for brug heraf, at der ikke ligger saglige hensyn bag den indtrådte forsinkelse, samt at ledningsejeren ikke har indsendt fornyet ansøgning om gravetilladelse. Et sagligt hensyn kan eksempelvis være vejrmæssige forhold eller forhold uden for ledningsejeren kontrol, herunder andre anlægsarbejder.

Ligeledes bør den foreslåede takst på årsdøgnstrafikken på den berørte strækning ganget med 1-20 kr. ud fra et proportionalitetssynspunkt nedsættes væsentligt. Der er ikke i forslaget givet en saglig begrundelse for den foreslåede model eller bødeniveauet. Selv på strækninger med beskeden trafik vil få ugers forsinkelse kunne resultere i en bod, der langt overstiger selve ledningsarbejdets værdi. Det bør tilføjes i bemærkningerne, at boden ikke kan overstige de entreprenøromkostninger, som ledningsejeren har haft til de pågældende ledningsarbejder.

Endvidere bør det tilføjes bemærkningerne, at det er en forudsætning for bod, at forsinkelsen har en dokumenteret negativ effekt på den trafikale afvikling. Eksempelvis kan forsinkelsen være begrundet i gravearbejde i vejrabat, uden betydning for selve vejen og den trafikale afvikling. Der vil ikke være proportionalitet ved fastsættelse af bod i den situation.

Når TDC har ansøgt og fået en tilladelse til opgravning i fortovsareal og etableringsperioden rækker ud over det ansøgte tidsrum, forventes det ikke, at udløse en bod. Hvis det ansøgte tidsrum overskrides, ansøges om forlængelse af opgravningstilladelsen. Samtidig forventes der ikke en bod, da de biler, der kører på vejen, ikke generes af en opgravning i fortovsarealer.

Til § 75 stk. 6 om frister ved påbud bemærkes, at der er tale om et særdeles byrdefuldt vilkår, der må antages at medføre hyppige tvister mellem vejmynd-

digheder og ledningsejere, idet der oftest vil foreligge en saglig begrundelse for den manglende overholdelse af de fastsatte vilkår.

Det bør fremgå af bemærkningerne, at der skal gives rimeligt varsel, herunder udvises hensyn til helligdage og ferieperioder, til ledningsejeren, forinden vejmyndigheden iværksætter de pågældende arbejder. Endvidere bør det af varslingen fremgå, hvilken omkostning vejmyndigheden forventer at videregende til ledningsejeren. Det bør endvidere præciseres, at vejmyndigheden skal dokumentere den manglende overholdelse af de i tilladelsen fastsatte vilkår, og at denne dokumentation skal tilgå ledningsejeren sammen med varslingen.

Til § 75 stk. 7 om dækning af tab for vejmyndigheden bemærkes, at det er hensigtsmæssigt, at ledningsejeren og vejmyndigheden kan koordinere arbejder på vejareal. Derimod er det uklart, hvilket eventuelt tab, bestemmelsen sigter til. Efter nuværende praksis reetableres området efter endt ledningsarbejde. Hvis bestemmelsen giver vejmyndigheden hjemmel til at reetablere efter eget skøn og opføre omkostningen hertil som erstatning efter § 75 stk. 7, bør bemærkningerne præciseres, så det pågældende tab skal dokumenteres. Endvidere må forudsættes et rimeligt varsel til ledningsejeren, før arbejdet sættes i gang, så ledningsejeren har mulighed for at forbedre reetableringen, hvis kravet herom er velbegrundet, alternativt iværksætte bevissikring til brug for en tvist om sagen.

TDC finder det naturligt, at det er vejmyndigheden, der indkalder til et ledningsejermøde i de nævnte tilfælde, frem for ledningsejerne som foreslået. Praksis i dag er, at det som regel er vejmyndighederne, der indkalder til ledningsejermøde, hvilket fungerer hensigtsmæssigt.

Det skal samtidig sikres, at TDC i forbindelse med akutte driftssituationer og etablering af nye kunder kan få adgang til de pågældende områder i den toårige periode, hvor forslaget lægger op til at begrænse og bebyrde tilladelser.

Til § 75 stk. 10 om rammerne for ministerens fastsættelse af detaljerede regler bemærkes, at i forbindelse med en opgravning, hvor en myndighed giver en anden ledningsejer tilladelse til at arbejde indenfor samme gravetilladelsesområde, skabes der usikkerhed om hvilke ansvarsforhold, der er gældende. Eksempelvis er ansvaret for afspærring af det pågældende arbejdsområde defineret i tilladelsen til den ene ledningsejer, men ikke til den anden ledningsejer, der ikke har en gravetilladelse. I de tilfælde at flere ledningsejere er fælles om et projekt, typisk en samgravning, er det i dag én ledningsejer,

der står for det administrative, graveopgaverne og koordinerende opgaver og de andre ledningsejere leverer de materialer, de ønsker etableret (kabler og/eller rør).

Akutte ledningsarbejder igangsættes og anmeldes hurtigst muligt til vejmyndigheden og retableres også hurtigst muligt herefter – ofte i samme arbejds-gang. Derfor vil det kun i meget få tilfælde være mulighed for, at vejmyndigheden kan efterse, at der ikke er sket skade på andres ledninger i vejen. Eftersyn på ledninger kræver konkret viden om de enkelte ledninger, hvilket, efter TDC's vurdering, ikke er en kompetence, en vejmyndighed råder over.

I bemærkningerne til § 75, stk. 10 står, at 84 kommuner og Vejdirektoratet bruger portalen Web-GT. Det må være et krav, at alle vejmyndigheder bruger et fælles system på landsplan, så ledningsejere ikke skal søge i forskellige systemer og i visse tilfælde søge manuelt. Det vil også lette muligheden for samgravning, hvis tilladelser ligger i et fælles system, som opdateres online.

§ 75 stk. 10 giver transportministeren hjemmel til at undtage visse typer gravearbejder fra kravet om tilladelse, jf. § 75 stk. 1, 3 og 4. Som eneste konkrete eksempel angives den situation, hvor der i forvejen foreligger en grave-tilladelse. Det er TDC's forventning, at undtagelsen i praksis alene vil omfatte en beskedent del af det samlede antal ansøgninger og derfor reelt er uden effekt, medmindre undtagelsen udvides til generelt at omfatte graveansøgninger vedrørende forsyningsledninger.

§ 75, stk. 10, afsnit 2 om regler for fordeling af udgifter til gravearbejde og evt. erstatninger bedes belyst nærmere i bemærkningerne til lovforslaget, bl.a. i forhold til mulige fordelingsnøgler. Udgifter af denne art aftales normalt på forhånd i forbindelse med samgravninger mellem flere ledningsejere.

I § 76 stk. 3 foreslås, at vejmyndigheder kan kræve en passende betaling for brug af vejarealet, når udnyttelse sker i et forretningsmæssigt øjemed. TDC ønsker afklaret om de tekniskskabe og lignende, som selskabet har behov for at sætte op typisk på fortovsarealer tænkes omfattet af denne bestemmelse.

§§ 86-88 Ledningsarbejder

Med forslaget til § 86 stk. 1 udvides det anvendelsesområde, der kendes fra den nuværende vejlovs § 106, betydeligt. Konsekvensen heraf er, at ledningsejerne i ethvert tænkeligt tilfælde skal afholde omkostningerne til ledningsomlægninger i offentligt vejareal.

Foreliggende § 86 stk. 1 udgør derfor en markant udvidelse i forhold til den eksisterende bestemmelse, idet § 86 stk. 1 ikke blot finder anvendelse ved projekter begrundet i vejformål, men i forbindelse med arbejder, der iværksettes af vejmyndigheden indenfor rammerne af de formål, som myndigheden kan varetage.

Ændringen må antages at være udvirket af sagen om Toppevad Bro, jf. UfR.2010.570.H. Dommen er midlertidigt ret konkret begrundet og kan efter TDC's opfattelse ikke danne grundlag for en generel ændring af vejloven.

Desuden ville det være hensigtsmæssigt klart at angive, hvilke formål myndigheden kan varetage, så ledningsejernes retsstilling er kendt ved bestemmelsens eventuelle ikrafttræden. Bemærkningerne bør således opliste hvilke formål vejmyndighederne kan varetage.

Ændringen vil som udgangspunkt medføre, at vejmyndigheden i stort set alle tænkelige tilfælde kan gøre § 86 stk. 1 gældende, hvorefter ledningsejeren skal afholde omkostningerne, og der foreligger således en markant ændring af både nugældende vejlov og praksis til væsentlig ugunst for ledningsejerne.

I dag er det såkaldte gæsteprincip lovfæstet i vejlovens § 106 og gælder kun, når et arbejde, der nødvendiggør flytningen, hovedsageligt tjener vejformål. Det anerkendes i den forbindelse, at retspraksis gennem de sidste 10 år i vidt omfang har medført en udvidende fortolkning af begrebet vejformål, og TDC har indrettet sig herefter. Balancen i vejlovens § 106 må antages at være begrundet i et ønske om at tilgodese både vejmyndighedens interesser som myndighed over vejarealer samt de væsentlige, samfundsmæssige interesser i en hensigtsmæssig forsyningsinfrastruktur.

Med ændringen i lovforslagets § 86 stk. 1 vil vejmyndigheden i det store og hele blive sidestillet med private arealejere, der med henvisning til det almindelige, ulovfæstede gæsteprincip kan begære ledninger, placeret på privat areal, omlagt for ledningsejernes omkostning, hvis der i øvrigt foreligger en saglig begrundelse bag anmodningen. Ændringen vil således gøre op med det afgrænsede gæsteprincip, der finder anvendelse i vejlovens § 106, og de facto sidestille reguleringen af ledningernes tilstedeværelse i offentlige vejarealer med det almindelige, ulovfæstede gæsteprincip.

TDC opfordrer til, at eksisterende formulering i vejlovens § 106 bevares så bestemmelsen kun kan gøres gældende, når projektet er begrundet i vejformål.

Det bør fremgå af lovgivningen, at eksisterende servitutter skal respekteres og at en myndighed, i dette tilfælde vejmyndigheden, ikke kan omgå en servitut ved at stille særlige krav om dokumentation, eksempelvis om der oprindeligt er udbetalt erstatning i forbindelse med aftalen om servituten. Udgangspunktet må være, at myndighederne skal respektere eksisterende servitutter eller betale for en af myndighederne ønsket omlægning af ledninger, som er omfattet af servituten.

Til § 87 stk. 1 og stk. 2 om hensyn til ledninger i vejarealer bemærkes, at det findes hensigtsmæssigt med en kodificering af vejlovs-cirkulærets pkt. 55, herunder at der ved planlagte arbejder skal udvises hensyn til ledningsejernes interesser, ligesom vejmyndigheden så tidligt som muligt skal drøfte planlagte arbejder med ledningsejerne med henblik på en, for alle parter, hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet. I den forbindelse skal fremhæves, at en ordentlig, langsigtet og realistisk tidsplan er af meget stor betydning for ledningsejerne; dels for at give mulighed for at opgaven kan indgå i den samlede prioritering af anlægsarbejder, dels for at undgå urealistiske tidsmæssige rammer og frister, der kan føre til foranstaltninger efter § 87 stk. 3.

TDC opfordrer principalt til følgende tilføjelse (*kursiveret*) til § 87 stk. 1 således at bestemmelsen lyder:

§ 87. I forbindelse med en vejmyndigheds arbejder efter § 86, der iværksættes af vejmyndigheden inden for rammerne af de formål, som vejmyndigheden kan varetage, skal vejmyndigheden tage hensyn til ledninger i eller over vejarealet, *herunder for at reducere ledningsejerens omkostninger mest muligt.*

En sådan tilføjelse vil være en kodificering af vejlovs-cirkulærets pkt. 55, 5. afsnit, der lyder således: "Udgifter ved ledningsflytninger kan efter omstændighederne, og ikke mindst ved teleledninger, andrage betydelige beløb. Det er derfor af væsentlig betydning, at vejbestyrelserne ved administration af § 106 erkender dette forhold og bestræber sig på at bidrage til at reducere udgiften til ledningsflytninger til et minimum".

Der opfordres alternativt til, at vejlovs-cirkulærets pkt. 55, 5. afsnit medtages i bemærkningerne til § 87 stk. 1.

Til § 87 stk. 3 om uenighed mellem parterne bemærkes, at der ved vejmyndighedens beslutning skal tages hensyn til ledningsejerens interesser, jf. § 87

stk. 1 og stk. 2, hvilket bør tilføjes bemærkningerne. Eksempelvis skal udvises hensyn til ledningsejernes omkostninger ved den valgte løsning. Endvidere må stilles betydelige krav til både proportionaliteten samt begrundelsen bag vejmyndighedens beslutning.

Til såvel § 87 stk. 3 som stk. 4 bemærkes, at der er tale om hjemmel, der i betydeligt omfang kan forskubbe balancen mellem vejmyndigheder og ledningsejere. Det skyldes, at vejmyndigheden nu tildeles hjemmel til at beslutte, hvorledes en ledningsomlægning skal gennemføres, jf. stk. 3, og udføre denne på ledningsejerens regning, jf. stk. 4, i tilfælde, hvor der er uenighed mellem parterne om udførelsen af ledningsomlægningen. Det ville være hensigtsmæssigt at klargøre, hvad der menes med "særlige tilfælde", jf. stk. 4.

For TDC's vedkommende er arbejdet med vore ledninger så specialiseret og teknisk kompliceret, at det kræver betydelig erfaring og høj faglig ekspertise at håndtere disse, og en stor del af arbejdet med TDC's ledninger kan formentligt ikke håndteres af personale uden for TDC. Endvidere kan arbejdet med TDC's ledninger kræve sikkerhedsgodkendelse, idet ledningerne sikrer forsyningen af teleydelser til både private slutbrugere og offentlige myndigheder, herunder opretholdelse af beredskabet. Der ses ikke at være taget stilling til, hvorledes det rent praktisk skal effektueres, hvis vejmyndigheden iværksætter ledningsarbejder efter § 87 stk. 4.

Endvidere bør bemærkningerne tage stilling til, hvem der har ansvaret for fejl og mangler ved udført arbejde efter § 87 stk. 4.

Skærperne efter § 87 stk. 3 og stk. 4 synes i øvrigt ret vidtgående henset til det udmærkede, pragmatiske samarbejde, TDC i dag har med vejmyndigheder landet over.

TDC opfordrer principalt til, at § 87 stk. 4 udgår, idet bestemmelsen rent praktisk må forventes umulig at håndtere. Alternativt, at det tilføjes bemærkningerne til § 87 stk. 4, at bestemmelsen kun finder anvendelse helt undtagelsesvist, herunder i tilfælde, hvor ledningsejeren trods gentagne henvendelser over en længere periode ikke har reageret, og der således ikke er andre muligheder for udførelse af arbejdet.

Til § 87 stk. 3 bemærkes, at der synes at være et vist sammenfald med § 75 stk. 6, der også omhandler den situation, hvor vejmyndigheden på eget initiativ iværksætter arbejder på ledningsejerens regning, når fastsatte vilkår i en gravetilladelse ikke overholdes. Der henvises derfor til høringssvarets be-

mærkninger til sidstnævnte bestemmelse. Det bør være særdeles velbegrundet, og der bør være givet et rimeligt varsel, før vejmyndigheden iværksætter pågældende arbejder efter begge bestemmelser.

Til § 88 stk. 2 nr. 3 om at vejmyndigheden selv udfører arbejde med ledninger bemærkes, at hvis en myndighed i sin tilladelse stiller krav om, at den pågældende entreprenør ikke accepteres til at arbejde på opgaven, bør der gives der mulighed for, at ledningsejeren kan stille med en anden entreprenør og at myndigheden ikke af egen drift påbegynder gravearbejdet.

I bemærkningerne til § 126 stk. 4 om nedlagte veje bør sidste sætning rettes til: "herunder hvilke vilkår ledningerne ligger efter".

Til § 134 om gebyrer. TDC opfordrer til, at det i bemærkningerne præciseres, at bestemmelsen ikke medfører hjemmel til opkrævning af gebyr for behandling af graveansøgninger vedrørende forsyningsledninger.

Hvis der indføres gebyr for behandling af graveansøgninger, bør disse gebyrer differentieres mellem anmeldelser og egentlige ansøgninger. TDC efteranmelder ca. 75 pct. af alle sine gravninger og en behandling af en anmeldelse er ikke tidskrævende for en myndighed - det er typisk en punktopgravning i forbindelse med en kabelfejl. Behandling af en ansøgning kan være mere tidskrævende, da det kan være over et længere traceforløb, der er ansøgt om.

I bemærkningerne er nævnt, at de nærmere regler forudsættes fastsat i en bekendtgørelse efter drøftelse med kommunerne og grundejernes organisationer. TDC ser gerne, at ledningsejerorganisationer også inddrages.

Forslag til ny bestemmelse

TDC oplever fra tid til anden, at vejmyndigheden begærer en ledning flyttet for ledningsejeren regning, for kort tid efter at begære samme ledning flyttet til en ny position, igen for ledningsejerens regning. Erfaringen er, at dette kan undgås ved langsigtet planlægning fra vejmyndighedens side.

Det foreslås derfor, at der indføres en bestemmelse (på linje med § 75 stk. 7), hvorefter vejmyndigheden ikke kan begære samme ledningsanlæg omlagt for ledningsejerens regning, før der er gået mindst 2 år siden sidste omlægning. Ledningsarbejder indenfor denne periode skal således betales af vejmyndigheden.

Formålet med bestemmelsen er, at skabe incitament for vejmyndigheden til at planlægge og koordinere ledningsarbejder på en sådan måde, at ledningsejerne ikke påføres flere omkostninger end højst nødvendigt. Såfremt § 86 stk. 1 vedtages i sin nuværende form, hvorefter vejmyndigheden kan begære ledningsflytninger for ledningsejerens regning, i nærmest enhver situation, kan indførelsen af nærværende forslag tillige tjene til en mere forsigtig anvendelse af bestemmelsen.